

» τὸ γυρέψη ὁ Θεὸς ἀπ' ἐσᾶς». Ἡ ἐκκλησις αὕτη τοῦ Σινὰν πασαῶ δὲν ἐγένετο εἰς μάτην, ἢ συνθήκη συνωμολογήθη ἐνόρκως καὶ τὸ φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Σουλτάνου Χάτι Σερίφ τὸ ἀναγνωρίζον καὶ ἐπικυροῦν τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν Ἰωαννιτῶν ἐδόθη τοῖς πρεσβευταῖς ὡς ἀντάλλαγμα διὰ τὰς κλεῖδας τῆς πόλεως.¹

Τὴν αὐτὴν συγγνώμην καὶ ἀνάληψιν τῶν ἐαυτῶν κτημάτων παρέσχεν ὁ Σουλτάνος εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Γαλατᾶ, ὅσοι μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπανέκαμψαν εἰς τὰς ἐστίας αὐτῶν ἐντὸς τριῶν μηνῶν.²

Τῷ 1470 ἐκυρίευσεν ὁ Μωάμεθ Β' τὴν **Εὐβοίαν** καὶ τὰ Θεσσαλικά φρούρια **Πτελεὸν** καὶ **Γαρδίκι** παρὰ τῶν κατεχόντων αὐτὰ Ἑνετῶν, οἵτινες ἀντέταξαν ἐρρωμένην ἄμυναν «καὶ ἐπεὶ » **προσκυνῆσαι οὐκ ἠθέλησαν**, ἀπέκτεινε πάντας ἄνδρας τοὺς » πλεόν τῶν ἑβ. ἐτῶν, ἔλαβε δὲ καὶ τὴν Φτελίαν καὶ τὸ Γαρδί- » κιον. Ἀφήκε δὲ ταῦτα ἄρικα, πάντα τὸν λαὸν ἐν Κωνσταντι- » νουπόλει κομίσας, ὅπου ἐκόμισε καὶ πάσας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ » παιδιὰ τῆς Εὐρίπου»³

Ἐξ ὅλων τούτων τῶν παραδειγμάτων ἐξάγομεν τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ ἀντιτάσσοντες ἐνοπλον ἄμυναν ὑπέκειντο εἰς ἐξαν-

¹ Σπ. Λάμπρου, Ν. Ἑλληνομνημιῶν τόμ. 5, σελ. 63 καὶ ἐξῆς.—Π. Ἀραβαντ. Χρονογρ. Ἡπειροῦ Β'. 316.—Zinkeisen ὡς ἄνω Α'. 332, 572.—Χάμερ ὡς ἄνω μετάφρ. Κροσιδά Β'. 105.—Παπαρηγοπ. Ἑλλην. Ἱστορ. Ε'. 313-314.

² Τὴν πέμπτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (τῷ 1453) εἰσῆλθεν ὁ κατακτητὴς Μωάμεθ εἰς τὸν Γαλατᾶν καὶ «προστάξας γενέσθαι ἀπογραφὴν ἐπὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐτῷ, εὔρε πολλοὺς οἴκους κεκλεισμένους ἦσαν γὰρ φυγόντες οἱ Λατίνοι σὺν ταῖς ναυσὶν ὤρισε γοῦν τοῦ ἀνοικθῆναι τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ καταγραφὴν ποιῆσαι ἐν πάσῃ τῇ περιουσίᾳ αὐτῶν, τὸ εἰ μὲν στραφῶσι ἄχρι προθεσμίας μηνῶν » τριῶν, λαβέτωσαν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, εἰ δ' οὐκ ἐπιστραφῶσιν ἔσονται τοῦ ἡγεμόνος».—Μιχαὴλ Δοῦκα, ὡς ἄνω 312 καὶ ἐξῆς.

³ Martino Crusio Turcogr. 25 καὶ 137.—Horn ὡς ἄνω, VII, 158.—Ἰδε καὶ Σάθα Μεσαιων. βιβλ. τόμ. 7, σελ. 585.—Κατὰ τὸν θρηῆνον τῆς Κρήτης τοῦ αὐτόπλου Μπουναλῆ, ἀτελεισθεῖς ὁ μέγας Βεζύρης Κιουπουλῆς περὶ τῆς ἀλώσεως τοῦ Χάνδακος προτείνει συνθηκολόγησιν: «Τὰ κερδεμένα νὰ κρατοῦν, κ' ἢ μάχη νὰ περάσῃ, χαράτσι νὰ πλερόνουνε κ' ἀπέκει νὰ γυρίζουν, κ' ὅσαν καὶ πρῶτα τὰ χωρῖα οἱ ἄρχοντες νὰ ῥίξουν». Κ. Σάθα Τουρκογρ. Ἑλλάς σελ. 282.

δροποδισμοὺς καὶ δημεύσεις τῶν περιουσιῶν αὐτῶν, ἐνῶ οἱ διὰ συνθηκολογίας παραδιδόμενοι, ἄνευ ἐνόπλου ἀντιστάσεως, ἀπέφευγον τὰ δεινὰ ταῦτα διασώζοντες καὶ τὰς περιουσίας αὐτῶν, συμφώνως ἄλλως τε πρὸς τὸ Ἰσλαμιτικὸν δίκαιον τοῦ πολέμου, τὸ ἐπὶ Σουλτᾶν Σουλεϊμᾶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μουλτέκα κωδικοποιηθὲν καὶ ὀρίζον: «Ἐὰν ἀπίστω τινὶ ἢ δλοκλήρῳ κοινότητι δοθῆ ἀσφάλεια ζωῆς καὶ περιουσίας, ἔσονται ταῦτα σεβαστὰ καὶ ἀπαγορεύεται ὁ φόνος ἐκείνου, εἰς ὃν ἐδόθη ἢ ἀνωτέρω ἀσφάλεια. » Πᾶσα χώρα τῶν ἀπίστων πολέμῳ ἄλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰμάμη ἢ Καλίφου τῶν πιστῶν, διανέμεται εἰς τοὺς πιστοὺς κατακτητὰς » μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ νομίμου πέμπτου, ἢ ἀναγνωρίζεται ἢ » ἐπ' αὐτῆς δικαιοδοσία τῶν κατοίκων ἐπὶ πληρωμῇ κεφαλικοῦ φόρου διὰ τὰ ἄτομα, καὶ ἐγγείου φόρου διὰ τὰς γαλάς». Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι οἱ Τούρκοι δὲν ἔθιξαν ἐν συνόλῳ τὴν ἰδιωτικὴν ἰδιοκτησίαν κατὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Θεσσαλίας, διότι ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, οὐδεμίαν ἀπολύτως ἄμυνα ἀντετάχθη, ἢ δὲ κατάληψις τῆς Θεσσαλίας ἐγένετο διὰ συνθηκολογήσεων (καθομολογή) μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῆς Ἀρχοντίσκων. Τῶν τούτων δὲ συμβάσεων, τῶν ἀσφαλιζουσῶν διὰ Σουλτανικοῦ Χρυσοβούλου (**Χάτι Σερίφ**) τὴν ζωὴν καὶ περιουσίαν τῶν κατοίκων, ἔχομεν δείγμα ἐν τῆς ἀνωτέρω ἱστορηθείσης παραδόσεως τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς πρὸς παράδοσιν προσκλήσεως τῶν Θεσσαλονικέων ὑπὸ τοῦ Σουλτᾶν Μουράτ.

Ἡ περὶ σεβασμοῦ τῆς ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἀμαχητεὶ καὶ διὰ συνθηκολογιῶν ὑποταχθέντων Θεσσαλῶν ἐνισχύεται ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος γεγονότος, ὅτι ἀπεδόθησαν ὑπὸ τῶν Κατακτητῶν αἱ ἰδιοκτησίαι καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς διὰ λύτρων ἐξαγορασθέντας Θεσσαλονικεῖς αἰχμαλώτους καὶ εἰς τοὺς ἀποδράσαντας καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως ἐπανακάμψαντας κατοίκους αὐτῆς, καὶ τοὶ κρατερῶς κατὰ τῶν Τούρκων ἀντιστάσης. Ὁσαύτως εἰς τοὺς ἀποδράσαντας κατοίκους τοῦ Γαλατᾶ ἐτάχθη προθεσμία 3 μηνῶν πρὸς ἐπάνοδον καὶ ἀνάληψιν τῶν περιουσιῶν

⁴ Hammer, Staatsverf. des Osm. R. Wien 1815 σελ. 165 καὶ ἐξῆς.